บทที่ 3
ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัย เรื่อง บทบาทและสถานภาพในครัวเรือนของสตรีชาวผ่าม้งในพื้นที่โครงการหลวงหนองหอย ตำบลแม่แรม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้ครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยจำเป็นต้องเข้าถึงแหล่งข้อมูลและรวบรวมข้อมูลลักษณะเจาะลึก ซึ่งรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ดังนั้นจึงเลือกใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษา วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลไว้ดังนี้

3.1 ข้อมูลในการศึกษา

1) การสำรวจเอกสาร

โดยทำการศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารวิชาการต่าง ๆ ได้แก่ เอกสารเป็นการค้นคว้าและรวบรวมทฤษฎี แนวคิด และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องบทบาทและสถานภาพในครัวเรือนของสตรีชาวเขาเผ่าม้ง โดยการนำเอกสารในส่วนที่ต้องการมาเรียบเรียงเพื่อหาข้อมูลส่วนที่ขาดหรือไม่ทันสมัยในภาคสนาม

2) การวิจัยภาคสนาม

เป็นการศึกษาค้นคว้าด้วยวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ และการจัดประชุมกลุ่มเพื่อระดมความคิดเห็น ทั้งนี้ทำการเก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 กลุ่มตัวอย่างจากสตรีม้งในหมู่บ้านหนองหอยเก่า จำนวน 10 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ในการรวบรวมข้อมูล

กลุ่มที่ 2 กลุ่มตัวอย่างจากผู้ชายม้งในหมู่บ้านหนองหอยเก่า จำนวน 5 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ในการรวบรวมข้อมูล

กลุ่มที่ 3 กลุ่มตัวอย่างจากผู้นำสตรีในหมู่บ้านหนองหอยเก่า บ้านหนองหอยใหม่ บ้านแม่ขิ และบ้านปางไฮ หมู่บ้านละ 5 คน โดยใช้การประชุมเพื่อระดมความคิดเห็น

กลุ่มที่ 4 ผู้อาวุโสในหมู่บ้านหนองหอยเก่า จำนวน 5 คน

3.2 แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1) แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้แก่ ข้อมูลภาคสนามที่จะเก็บรวบรวมจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง (Sample) โดยตรง ได้แก่ ประชากรของการศึกษา คือ สตรีม้งในพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหนองหอย ตำบลแม่แรม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ผู้ใหญ่บ้าน ประธานกลุ่มสตรีแม่บ้าน หัวหน้าศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหนองหอย และประชาชนในพื้นที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหนองหอย

2) แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (SecondaryData) ได้แก่ แหล่งข้อมูลจากห้องสมุดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยพายัพ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ห้องสมุดสถาบันบัณฑิตพัฒนาบริหารศาสตร์ ห้องสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เอกสารการวิจัยที่เกี่ยวข้อง เอกสารด้านวารสาร หนังสือ สื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ และการค้นคว้าทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

3.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ สตรีชาวเขาเผ่าม้งในพื้นที่โครงการหลวงหนองหอย ตำบลแม่แรม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

1) สตรีม้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหนองหอย จำนวน 20 คน

2) สตรีม้งที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านหนองหอยเก่า จำนวน 10 คน

3) ผู้ชายม้งในหมู่บ้านหนองหอยเก่า จำนวน 5 คน

4) ผู้อาวุโสในหมู่บ้านหนองหอยเก่า จำนวน 5 คน

CHIANG MAI RAJABHAT UNIVERSITY

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ดังนั้นเพื่อให้ได้ข้อมูลตรงตามข้อมูลเท็จจริงให้มากที่สุด ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการสัมภาษณ์ดังนี้

1) การจัดการประชุมระดมสมองผู้นำสตรีในพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหนองหอย

2) จัดประชุมปฏิบัติการกลุ่มย่อย (Focus Group) จากตัวแทนสตรีชาวม้งในพื้นที่โครงการหลวงหนองหอย

3) จัดประชุมปฏิบัติการกลุ่มย่อย (Focus Group) จากตัวแทนผู้ชายชาวม้งในพื้นที่โครงการหลวงหนองหอย

4) การสัมภาษณ์ตัวแทนสตรีม้งและผู้ชายม้งโดยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เลือกตัวอย่างแบบเจาะจง ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน ประธานกลุ่มสตรีแม่บ้าน สตรีผู้มีผลงานดีเด่นในชุมชน ตัวแทนผู้อาวุโสในชุมชน และผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหนองหอย

3.5 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการประชุมมาวิเคราะห์ โดยได้ทำการตรวจสอบความถูกต้องและความเชื่อถือได้ของข้อมูลเป็นระยะ การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการไปพร้อม ๆ กับการเก็บข้อมูลในภาคสนาม โดยจดบันทึกอย่างละเอียดและครอบคลุมเนื้อหาทุก ๆ ด้าน หลังจากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้มาประมวล รวบรวมเป็นหมวดหมู่ นำมาจัดระบบเรียบเรียง หาความหมาย เชื่อมโยง และหาความหมายของข้อมูลตามคำถามและวัตถุประสงค์ของการวิจัย